

Розвиток української літературної мови

Підготувала презентацію студентка 1 курсу Мілева Анастасія

План

- Літературна мова
- Поява української літературної мови
- Розвиток української літературної мови
 1. Характер мовної бази й особливості стильового розвитку Н. у. л. м.
 2. Накази про заборону української мови
 3. Розвиток укр. літ. мови в Західній Україні
 4. Кінець розвитку

Літературна мова

- Літературна мова -це відшліфована форма загальнонародної мови, що в писемному й усному різновидах обслуговує життя нації: державну діяльність, законодавство, науку, освіту, художню літературу, театр, засоби масової інформації, побут людей тощо.

Світлана Яківна Єрмоленко

зауважує, що головними
ознаками літературної мови є:

- її наддіалектичний характер;
- стабільні літературні норми
в граматиці, лексиці, вимові;
- функціонально-стильова
розгалуженість.

Поява української літературної мови

Українська літературна мова почала формуватись у кінці 18 – першій половині 19 століття, коли літературна писемна практика звернулася до народної розмовної мови. Процес формування української літ мови пов'язують з творчістю І. Котляревського – його бурлескно-травест. поемою «Енеїда», п'єсами «Наталка Полтавка» й «Москаль-чарівник», та групою поетів-романтиків:

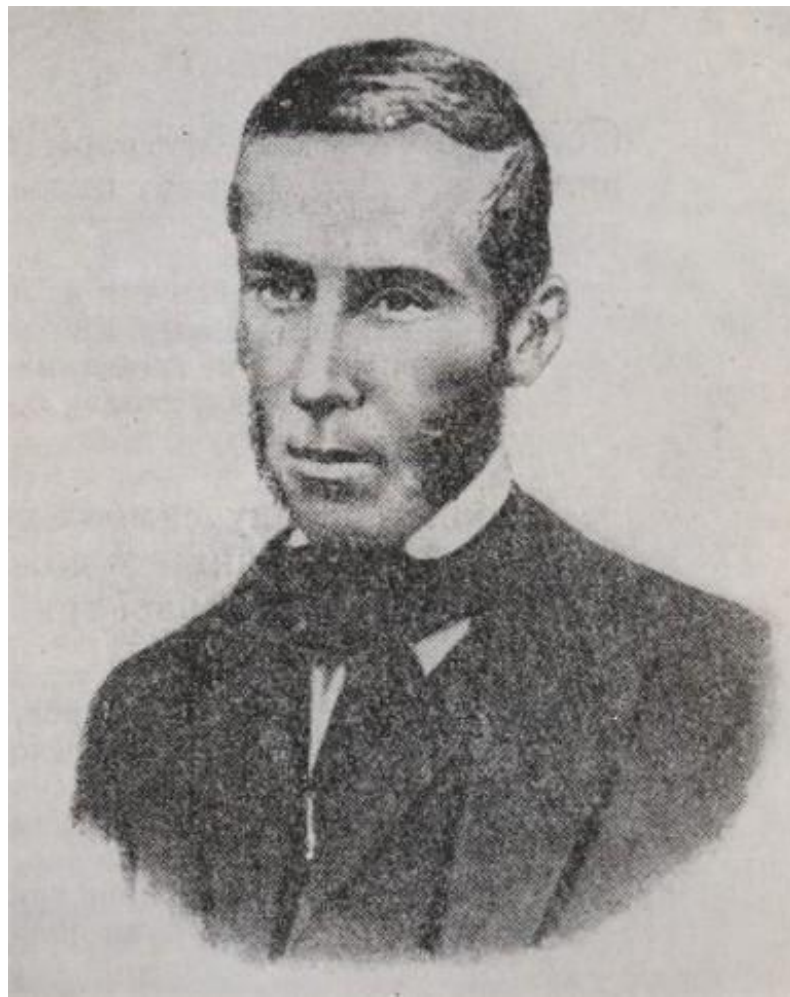
І. Котляревський та його
наступники орієнтувалися
на середньонаддніпрянські
і близькі до них
слобожанські говірки,
перші з яких склали основу
української літературної
мови.

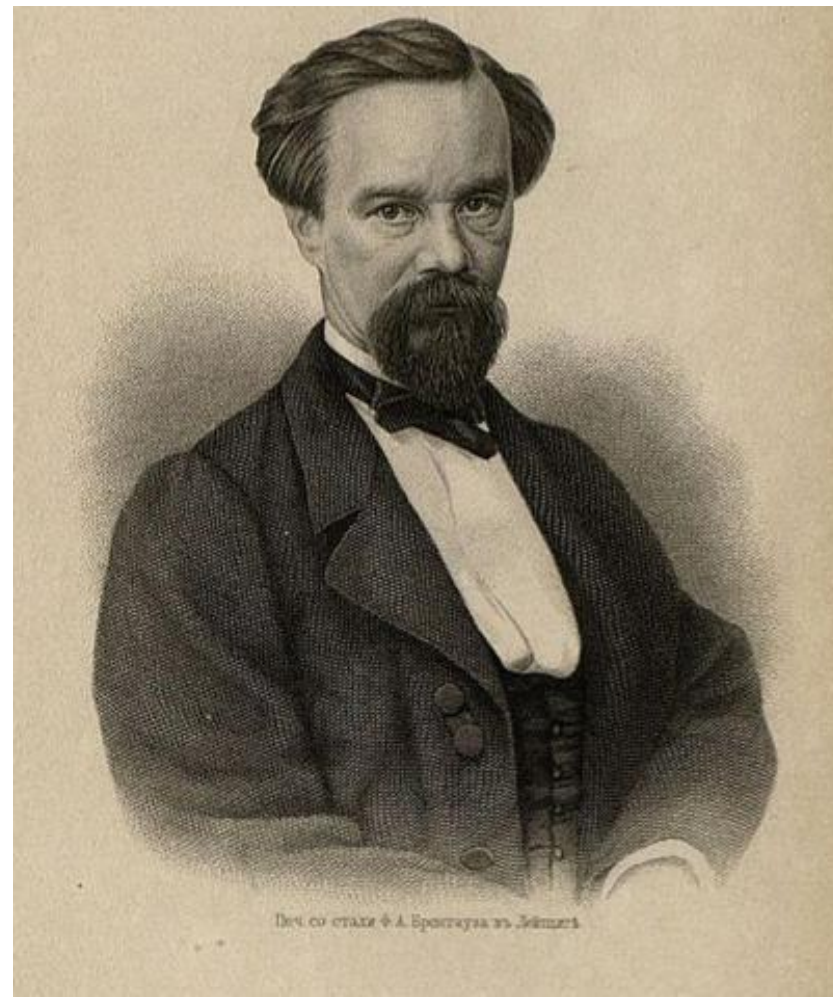
**Котляревський Іван
Петрович**

**Боровиковський
Левко Іванович**

**Метлинський
Амвросій Лук'янович**

**Афанасьєв-Чужбинський
Олександр Степанович**

• 1818 у С.-Петербурзі
видано «Грамматику
малороссійскаго
нарѣчія» О.
Павловського —
короткий опис
фонетичних і
морфологічних
особливостей
української мови у
порівнянні з
російською.

ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГЪ.
Въ типографіи В.
Плавильщикова,
1818 года.

ЛЮБИТЕЛЯМЪ
СООТЕЧЕСТВЕННИКОВЪ
и
СЛОВЕСНОСТИ.

усерднѣйше посвящаетъ

Сочинитель.

Характер мовної бази й особливості стильового розвитку Н. у. л. м.

визначили складні умови, в яких
відбувалося формування й утвердження
української національної літератури.

Накази про заборону української мови

1720 рік — Петро I заборонив друкувати книги укр. мовою.

1769 рік — розпорядження Російської церкви про вилучення у населення України та укр. церковних книг.

1775 рік — зруйновано Запорозьку Січ і закрито українські школи при полкових козацьких канцеляріях.

1862 рік — закрито українські недільні школи

1863 рік — наказ міністра Валуєва про заборону видання книжок українською мовою.

1876 рік — наказ російського царя Олександра II про заборону друкування нот українських пісень.

1884 рік — закрито всі українські театри.

1908 рік. — уся культурна й освітня діяльність в Україні визнана царським урядом Росії шкідливою

Гулак- Артемовський Петро Петрович

У П. Гулака-Артемовського,
спостерігається функціон.
розподіл у худож.
використанні двох мов — укр.
мова вживається у текстах з
виразною настановою на
стиліст. зниженість,
«простонародність» вислову,
рос. мова — у творах високих
поет. жанрів.

Тарас Григорович Шевченко

Визначал. роль у становленні Н. у. л. м. відіграла творчість Т. Шевченка, який розширив її стильові межі, органічно поєднавши елементи народно-розмов. мови з мовно-стильовими засобами укр. фольклору.

Подальший розвиток у.л.м.

відбувався у 2-й пол. 19 – на поч. 20 ст. у творчості П. Куліша, Марка Вовчка, І. Нечуя-Левицького, С. Руданського, М. Старицького, Панаса Мирного, М. Кропивницького, І. Карпенка-Карого, І. Франка, Лесі Українки, П. Грабовського, М. Коцюбинського, Б. Грінченка, В. Самійленка, В. Стефаника, О. Кобилянської, Г. Хоткевича, С. Васильченка та ін.

- Розвиток укр. літ. мови в Західній Україні мав певні особливості, спричинені суспільно-політ. умовами роз'єднання укр. земель. Орієнтація на мовну практику наддніпрян. письменників характеризувала діяльність «Руської трійці» – М. Шашкевича, Я. Головацького, І. Вагилевича, які 1837 надрукували в Будапешті альманах «Русалка Дністровая» – перший у Зх. Україні збірник оригіналів і перекладів творів, укладений на основі живої народної мови.

Оборонцем єдиної
заг.-нац. літ. мови виступив
у Зх. Україні І. Франко,
який закликав галиц.
інтелігенцію орієнтуватися
на мовну практику Т.
Шевченка, Лесі Українки,
М. Коцюбинського.

Згодом були закладені
основи публіцист., наук.,
ділового стилів укр. мови,
розгорнулося
лексикографічного
опрацювання укр. мови,
зокрема вийшов друком
«Словарь української мови»
за ред. Б. Грінченка.

Інтенсивні процеси в розвитку
укр. літ. мови відбувалися у 1920-х
рр..

Дякую за увагу